

Kosteneffectief koffie controleren

Volgens nieuwe Europese regels voor biologische landbouw en handel moeten inspecties gebaseerd op risicoanalyses de belangrijkste risico's beperken. Hoe je die risico's bepaalt is echter niet vastgelegd. Een model van het LEI kan uitkomst bieden.

Het LEI bekijkt de biologische koffieketen in Uganda.

'Certificeerders werken allemaal anders, en in de regel niet wetenschappelijk onderbouwd', zegt Jennie van der Mheen-Sluijer, onderzoeker bij het LEI. Dat niet is afgesproken hoe risico's te bepalen, kan daarom leiden tot oneerlijke concurrentie tussen certificeringsorganen en slechte inspecties. Met het risico dat er iets tussendoor glipt, waar uiteindelijk consumenten en producenten de dupe van kunnen worden. Om slechte inspecties te voorkomen, zochten betrokkenen in de biologische keten een oplos-

sing. Ze stuiten daarbij op een model van het LEI voor ketenrisico's op fytosanitair gebied. Het model draait om hoe je zo kosteneffectief mogelijk de beperkte middelen in kunt zetten voor inspectie, legt één van de makers Jan Benninga van het LEI uit. 'Het geeft de spanning aan tussen wat strategisch kosteneffectief is en de gewenste nultolerantie. Dat is vergelijkbaar met eisen rond biologische productie.' In het beleidsondersteunend onderzoeksprogramma (Boci) rond duurzame ketens, wordt

daarom nu het model uitgewerkt voor één keten. Om praktische redenen werd dat biologische koffie in Uganda. Eerst is de hele keten uitgetekend, met alle schakels daarin en de risico's op het niet naleven van biologische eisen. Bijvoorbeeld dat biobonen mixen met reguliere koffie, of tijdens opslag met bestrijdingsmiddelen in aanraking komen. Benninga: 'In de jute zakken kan bijvoorbeeld eerst wat anders hebben gezeten.' Met behulp van inspecteurs wordt in kaart gebracht hoe groot de risico's zijn op niet-naleving en de maatregelen die daartegen zijn te nemen. 'Dan kun je er een kostenplaatje aan verbinden', zegt Van der Mheen-Sluijer, 'en bijvoorbeeld het risico dat een zending niet als biologisch kan worden verkocht, afzetten tegen de kosten die je moet maken om dat voor te komen, en wie die kosten moet maken.' Het onderzoek moet uitwijzen hoe ingewikkeld de methode is, en of het kosteneffectief is. Als de werkwijze bevalt, is het de bedoeling het model op meer ketens toe te passen. De uitkomsten kunnen ook aanleiding geven voor discussie met de EU over de biologische regelgeving, zegt Van der Mheen-Sluijer. 'Partijen die dit soort ketenstandaarden bepalen en de certificeerders van zowel biologische als andere standaarden, willen via *risk based assessment* efficiënter gaan werken.'

Contact: jennie.vandermheen-sluijer@wur.nl
0317 - 48 40 47